

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สังคมศึกษากับ การพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง

ดร.วิภาวรรณ พิณลา

ดร.วิภาดา พิณลา

สารบัญ

สารบัญภาพ	(9)
สารบัญตาราง	(10)
คำนำ	(11)
บทที่ 1 การคิดอย่างมีวิจารณญาณ	1
ความหมายและความสำคัญของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	1
องค์ประกอบของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	5
ทักษะสำหรับการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	9
คุณสมบัติของผู้เรียนที่เป็นนักคิดอย่างมีวิจารณญาณ	14
สรุปการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	18
บรรณานุกรม	19
บทที่ 2 แนวทางการพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	21
การจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่อพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	21
การจัดกิจกรรมสังคมศึกษาที่จำเป็นต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	27
สรุปแนวทางการพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	33
แบบฝึกหัดสังคมศึกษาเพื่อการพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	34
บรรณานุกรม	46
บทที่ 3 การคิดวิเคราะห์	47
ความหมายและความสำคัญของการคิดวิเคราะห์	47
องค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์	52
ทักษะสำหรับการคิดวิเคราะห์	54
คุณสมบัติของผู้เรียนที่เป็นนักคิดวิเคราะห์	59
สรุปการคิดวิเคราะห์	64
บรรณานุกรม	65

บทที่ 4 แนวทางการพัฒนาการคิดวิเคราะห์	67
การจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์	67
การจัดกิจกรรมสังคมศึกษาที่จำเป็นต่อการคิดวิเคราะห์	71
สรุปแนวทางการพัฒนาการคิดวิเคราะห์	78
แบบฝึกหัดสังคมศึกษาการพัฒนาการคิดวิเคราะห์	79
บรรณานุกรม	89
บทที่ 5 การคิดแก้ปัญหา	91
ความหมายและความสำคัญของการคิดแก้ปัญหา	91
องค์ประกอบการคิดแก้ปัญหา	95
ทักษะสำหรับการคิดแก้ปัญหา	101
คุณสมบัติของผู้เรียนที่เป็นนักคิดแก้ปัญหา	107
สรุปการคิดแก้ปัญหา	110
บรรณานุกรม	111
บทที่ 6 แนวทางการพัฒนาการคิดแก้ปัญหา	113
การจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่อพัฒนาการคิดแก้ปัญหา	113
การจัดกิจกรรมสังคมศึกษาที่จำเป็นต่อการคิดแก้ปัญหา	118
สรุปแนวทางการพัฒนาการคิดแก้ปัญหา	124
แบบฝึกหัดสังคมศึกษาการพัฒนาการคิดแก้ปัญหา	125
บรรณานุกรม	135
บทที่ 7 การคิดสร้างสรรค์	137
ความหมายและความสำคัญของการคิดสร้างสรรค์	137
องค์ประกอบการคิดสร้างสรรค์	141
ทักษะสำหรับการคิดสร้างสรรค์	144
คุณสมบัติของผู้เรียนที่เป็นนักคิดสร้างสรรค์	149
สรุปการคิดสร้างสรรค์	152
บรรณานุกรม	153

บทที่ 8 แนวทางการพัฒนาการคิดสร้างสรรค์	155
การจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่อพัฒนาการคิดสร้างสรรค์	155
การจัดกิจกรรมสังคมศึกษาที่จำเป็นต่อการคิดสร้างสรรค์	163
สรุปแนวทางการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์	168
แบบฝึกหัดสังคมศึกษาเพื่อการพัฒนาการคิดสร้างสรรค์	169
บรรณานุกรม	178
ดัชนี	179
ประวัติผู้เขียนและรวบรวม	185

จากตารางที่ 1.1 ทักษะสำหรับการคิดอย่างมีวิจารณญาณกับแนวทางจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะสำหรับการคิดอย่างมีวิจารณญาณในวิชาสังคมศึกษา สรุปได้ว่า ครูผู้สอนสังคมศึกษา ต้องฝึกทักษะให้ผู้เรียนมีกระบวนการคิดที่ให้เกิดเหตุใช้ผลพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบ โดยการศึกษาข้อมูลหลักฐาน แยกแยะข้อมูลว่าข้อมูลใดคือข้อเท็จจริง ข้อมูลใดคือความคิดเห็น ตลอดจนพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล แล้วตั้งสมมุติฐานเพื่อหาสาเหตุของปัญหา และสามารถหาแนวทางแก้ไขปัญหานั้น ๆ ได้ทั้งในและนอกห้องเรียน

คุณสมบัติของผู้เรียนที่เป็นนักคิดอย่างมีวิจารณญาณ

การคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นความสามารถทางสมองที่ปรากฏได้โดยการแสดงออกมาตามเงื่อนไขที่กำหนด ทั้งนี้ การที่มนุษย์เรามีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่ต่างจากกัน ต้องอาศัยปัจจัยที่เป็นพื้นฐาน เริ่มจากตัวผู้คิดเองจำเป็นต้องมีคุณลักษณะต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการคิดเพื่อให้เกิดการคิดอย่างมีประสิทธิภาพดังกล่าว ได้มีนักศึกษามากมายอธิบายคุณลักษณะของผู้ที่คิดอย่างมีวิจารณญาณที่แตกต่างออกไป ดังนี้

Watson และ Glaser (1964: 11) กล่าวไว้ว่า คุณลักษณะของผู้ที่คิดอย่างมีวิจารณญาณ มีดังนี้ 1) จำแนกระดับความน่าจะเป็นของข้อสรุปที่คาดคะเนจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้ 2) จำแนกได้ว่าข้อความใดเป็นข้อตกลงเบื้องต้น ที่ต้องยอมรับก่อนมีการโต้แย้งหรืออธิบายข้อความอื่น 3) จำแนกได้ว่าข้อสรุปใดเป็นผลจากความสัมพันธ์ของสถานการณ์ที่กำหนดให้ 4) จำแนกได้ว่าข้อสรุปใดเป็นลักษณะ หรือคุณลักษณะ หรือคุณสมบัติทั่วไปที่ได้จากสถานการณ์ที่กำหนด และ 5) จำแนกได้ว่าการอ้างเหตุใดหนักแน่นน่าเชื่อถือหรือไม่หนักแน่น เมื่อพิจารณาตามความสำคัญและความเกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหา

Craig (1966: 108-111) กล่าวไว้ว่า ลักษณะของผู้ที่คิดอย่างมีวิจารณญาณ มีดังนี้ 1) ใช้คำถามที่เป็นลักษณะอธิบายเหตุการณ์ 2) ค้นหาคำตอบเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น 3) ตระหนักว่าปรากฏการณ์บางอย่างนักวิทยาศาสตร์อธิบายไม่เหมาะสม 4) ไม่ยกให้เป็นเรื่องของธรรมชาติในการอธิบาย 5) ไม่เชื่อเรื่องวิญญาณ 6) ตระหนักว่าคำของนักวิทยาศาสตร์อาจถูกต้องในวันนี้และอาจปรับปรุงใหม่ โดยนักวิทยาศาสตร์คนเดิมหรือคนใหม่ในวันข้างหน้า 7) ยอมเปลี่ยนความคิดเมื่อมีหลักฐานใหม่ที่ดีกว่า 8) ไม่ใช่การเดาในการหาข้อเท็จจริง 9) ทำการทดลองซ้ำ ๆ เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง 10) หาหลักฐานเพิ่มเติมเมื่อมีหลักฐานไม่เพียงพอ 11) ละทิ้งความคิดที่ผิด ๆ 12) เต็มใจรับการตรวจสอบคำสรุป 13) ถามถึงแหล่งความรู้ที่ผิด ๆ 14) พิสูจน์คำกล่าวของคนอื่น ๆ 15) ไม่ยอมรับความเชื่อหรือความกลัวที่ไม่มีเหตุผล 16) ถามเกี่ยวกับความเชื่อ

จากตารางที่ 3.1 ทักษะสำหรับการคิดวิเคราะห์กับแนวทางจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะสำหรับการคิดวิเคราะห์ในวิชาสังคมศึกษา สรุปได้ว่าครูผู้สอนสังคมศึกษาต้องฝึกทักษะให้ผู้เรียนมีการจำแนกแยกแยะสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อค้นหาองค์ประกอบและความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในเรื่องนั้นเป็นหลัก โดยสามารถจัดกิจกรรมได้ทั้งในและนอกห้องเรียน

คุณสมบัติของผู้เรียนที่เป็นนักคิดวิเคราะห์

การพัฒนาการคิดวิเคราะห์ให้ผู้เรียนยุคใหม่มีความเจริญเติบโตของสังคม รู้เท่าทันข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพได้นั้น ครูผู้สอนสังคมศึกษาจำเป็นต้องฝึกให้ผู้เรียนรู้จักแยกแยะข้อมูลดังกล่าว ผ่านการทำกิจกรรมต่าง ๆ ดังที่นักวิชาการได้เสนอแนะคุณสมบัติของผู้เรียนที่เป็นนักคิดวิเคราะห์ไว้มากมาย ดังนี้

ทีศนา แคมมณี และคณะ (2544: 107-110) กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมที่แสดงออกเกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์ เป็นพฤติกรรมภายในของบุคคลที่เกิดจากกระบวนการทำงานของสมอง โดยมีการรวบรวมข้อมูล จัดระบบข้อมูล รวมทั้งประสบการณ์ต่าง ๆ ทำให้เกิดเป็นรูปธรรมหรือเป็นมโนภาพที่เกิดขึ้นภายในใจ และแสดงออกมาเป็นพฤติกรรม ซึ่งพฤติกรรมที่แสดงออกมานี้หากได้รับการฝึกฝนสามารถพัฒนาได้ พฤติกรรมที่แสดงออกเกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์ เช่น การสังเกต หมายถึง การดู การสัมผัสด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 คือ รูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส การสื่อสาร ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน นอกจากนี้ ยังมีพฤติกรรมที่แสดงออกในด้านการเปรียบเทียบ การขยายความ การตีความ การสรุป การอ้างอิง การทำนาย การจัดระบบ เป็นต้น ทักษะการคิดวิเคราะห์เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกและเป็นรูปธรรม เป็นทักษะที่สำคัญในการศึกษาสิ่งใดสิ่งใดให้ถ่องแท้ ซึ่งต้องมีทักษะพื้นฐานหลายประการ และทักษะการคิดที่เป็นพื้นฐานสำคัญ อันเป็นตัวเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ให้เกิดขึ้น ได้แก่ ทักษะการสังเกต ทักษะการจำแนก ทักษะการเปรียบเทียบ ทักษะการจัดหมวดหมู่ ซึ่งเป็นทักษะที่เป็นแกนสำคัญ (Core thinking skill)

วัชรรา เล่าเรียนดี (2547: 58) กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมของบุคคลที่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ไว้ดังนี้ 1) มีความรอบคอบและแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ 2) ความสามารถในการอ่านและเลือกให้เหตุผลได้ทันทั่วทั้ง 3) ยึดเป้าหมายเป็นหลักในการคิดแก้ปัญหา 4) ใช้ค่าง่ายๆ ในการอธิบายสาระความรู้ที่ยากให้เข้าใจง่าย 5) สามารถแยกองค์ประเด็นย่อยจากปัญหาใหม่ 6) กระตือรือร้นแสวงหาคำตอบและความหมายของสิ่งต่างๆ 7) สามารถนำความรู้เดิมที่เกี่ยวข้องมาใช้แก้ปัญหาได้ และ 8) มีความอดทนและแสวงหาวิธีแก้ปัญหาอย่างระมัดระวังและเป็นระบบ

ทักษะสำหรับการคิดแก้ปัญหา

ทักษะการคิดแก้ปัญหา เป็นกระบวนการที่สลับซับซ้อนของสมอง ซึ่งต้องอาศัยสติปัญญา ทักษะ ความรู้ ความเข้าใจ ความคิด การรับรู้ ความชำนาญ รูปแบบพฤติกรรมต่าง ๆ ประสบการณ์เดิม ทั้งจากทางตรงคือ มีผู้อบรมสั่งสอน และทางอ้อมคือ การเรียนรู้ด้วยตนเอง มโนคติ กฎเกณฑ์ ข้อสรุป การพิจารณา การสังเกต และการใช้กลยุทธ์ทางปัญญา วิเคราะห์ สังเคราะห์ ความรู้ ความเข้าใจต่าง ๆ อย่างมีวิจารณ์ญาณ มีเหตุผลและจินตนาการ เพื่อหาแนวทางปฏิบัติให้ปัญหานั้นหมดสิ้นไป บรรลุจุดมุ่งหมายที่ต้องการและการได้มาซึ่งความรู้ใหม่ (อุษณีย์ ไพริสุข และคณะ, 2544: 99)

กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ (2528: 260) กล่าวถึง วิธีการในการคิดแก้ปัญหาขึ้นอยู่กับ ประสบการณ์ของผู้เรียน และสถานการณ์ของปัญหาที่เกิดขึ้น ดังนี้

1. ทักษะการแก้ปัญหาโดยใช้พฤติกรรมอย่างเดียว เป็นการคิดแก้ปัญหาที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง เมื่อประสบปัญหาไม่มีการไตร่ตรองหาเหตุผล ไม่มีการพิจารณาสิ่งแวดล้อม การแก้ปัญหาจึงเป็นการจำ และเลียนแบบพฤติกรรมเดิมเท่านั้น

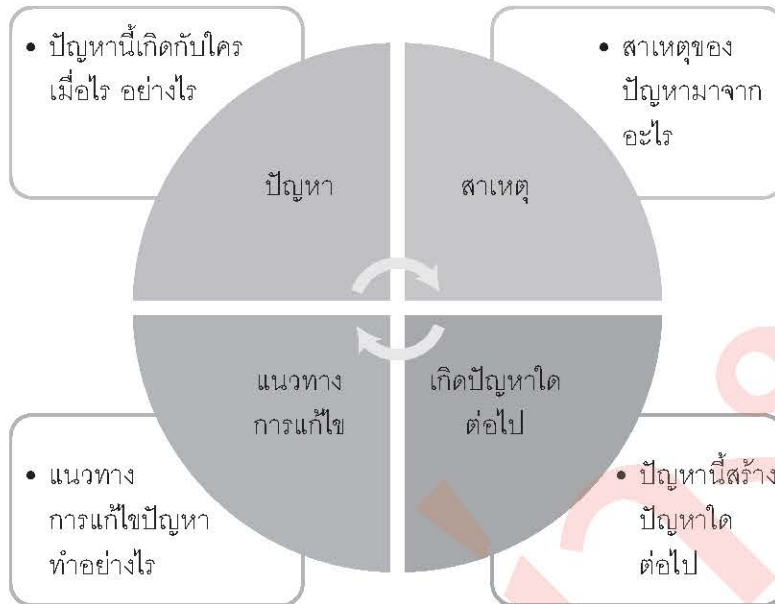
2. ทักษะการคิดแก้ปัญหาแบบลองผิดลองถูก เป็นการคิดแก้ปัญหาแบบเดาสุ่ม โดยการลองผิดลองถูก

3. ทักษะการแก้ปัญหาโดยการเปลี่ยนแปลงความคิด เป็นพฤติกรรมภายในที่สังเกตยาก ที่นิยมใช้กันมากที่สุดคือ การหยั่งเห็น (Insight) ซึ่งขึ้นอยู่กับความรู้และประสบการณ์เดิม

4. ทักษะการคิดแก้ปัญหาโดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ เป็นทักษะการแก้ปัญหาที่ถือว่า เป็นระดับสูงสุดและใช้ได้ผลดีที่สุด โดยเฉพาะการแก้ปัญหาที่มีความยากและสลับซับซ้อน โดยมีขั้นตอนการคิด ดังนี้

- การพิจารณาปัญหา โดยการสังเกต คิด จำ
- การตั้งสมมุติฐานจากประสบการณ์เดิมต่าง ๆ
- การทดสอบสมมุติฐาน
- คงสมมุติฐานที่ถูกต้องไว้ แต่ถ้าสมมุติฐานไม่ถูกต้องให้ย้อนกลับไปพิจารณาปัญหา แล้วตั้งสมมุติฐานใหม่อีกครั้ง หลังจากนั้นให้ดำเนินการทดสอบสมมุติฐานที่ตั้งขึ้นใหม่
- นำสมมุติฐานที่ดีที่สุดไปสรุปปัญหา ซึ่งอาจเป็นการใช้ทั้งหมดหรือเพียงบางส่วนของ สอดคล้องกับสภาพปัญหาได้

ภาพที่ 6.1 รูปแบบคำถามเพื่อส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาในวิชาสังคมศึกษา

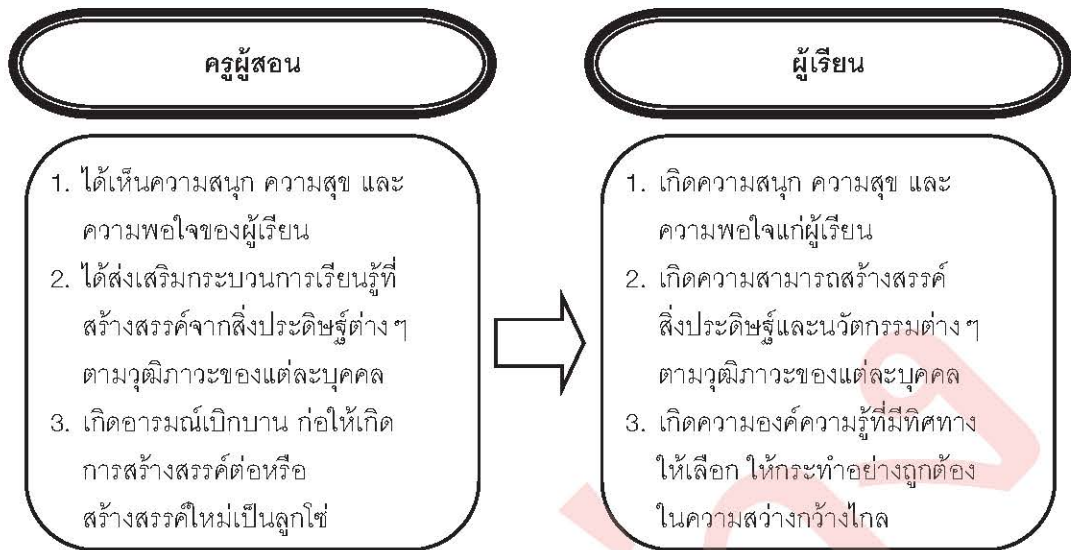
จากภาพที่ 6.1 รูปแบบคำถามเพื่อส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาในวิชาสังคมศึกษา สรุปได้ว่า ครูผู้สอนสังคมศึกษาควรเริ่มต้นจากปัญหาว่า ปัญหานี้เกิดกับใคร เมื่อไหร่ อย่างไร แล้วจึงค้นหาสาเหตุของปัญหาว่ามาจากอะไร จากนั้นให้ผู้เรียนคาดคะเนปัญหาว่าปัญหานี้สร้างปัญหาใดต่อไป แล้วจึงหาแนวทางแก้ปัญหาว่าทำอย่างไร เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบแนวทางแก้ปัญหามีประสิทธิภาพ

การจัดกิจกรรมสังคมศึกษาที่จำเป็นต่อการคิดแก้ปัญหา

การจัดกิจกรรมสังคมศึกษาที่ส่งเสริมต่อการคิดแก้ปัญหาให้ผู้เรียนยุคศตวรรษที่ 21 อย่างเหมาะสมนั้น เป็นพื้นฐานของการคิด อันนำไปสู่การแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากผู้เรียนได้รับการกระตุ้นเร้าให้รู้จักกับรู้อย่างมีความหมาย โดยการฝึกให้ใช้ความคิดเชื่อมโยงเหตุผล และการแก้ปัญหาที่เหมาะสมกับวุฒิภาวะแล้ว อาจช่วยให้พัฒนาการด้านสติปัญญาและการคิดของผู้เรียนเป็นไปอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น ดังนั้น การจัดกิจกรรมหรือประสบการณ์สำหรับผู้เรียน ครูผู้สอนสังคมศึกษาจึงควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพัฒนาการคิดแก้ปัญหา ดังนี้

Weir (1974: 16-18) ได้เสนอหลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์สำหรับผู้เรียนไว้ ดังนี้

ภาพที่ 7.2 ความสำคัญของการคิดสร้างสรรค์

จากภาพที่ 7.2 ความสำคัญของการคิดสร้างสรรค์ สรุปได้ว่า การคิดสร้างสรรค์ช่วยให้ครูผู้สอนได้เห็นความสนุก ความสุข และความพอใจของผู้เรียน ได้ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์จากสิ่งประดิษฐ์ต่างๆ ตามวุฒิภาวะของแต่ละบุคคล และเกิดอารมณ์เบิกบาน ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ต่อหรือสร้างสรรค์ใหม่เป็นลูกโซ่ นอกจากนี้ผู้เรียนเกิดความสนุก ความสุข และความพอใจแก่ผู้เรียน เกิดความสามารถสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมต่างๆ ตามวุฒิภาวะของแต่ละบุคคล รวมทั้งเกิดความองค์ความรู้ที่มีทิศทางให้เลือก ให้กระทำอย่างถูกต้องในความสว่างกว้างไกล

องค์ประกอบการคิดสร้างสรรค์

ความคิดสร้างสรรค์ เป็นความสามารถทางสมองที่ไม่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน ดังนั้น ครูผู้สอนสังกัดศึกษาต้องส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาสมองของผู้เรียนให้ใช้ได้อย่างเต็มศักยภาพ ผ่านการจัดการเรียนรู้สังกัดศึกษา โดยจัดอย่างสมดุล จากการพัฒนาสมองทั้งสองซีกไปด้วยกันในเวลาเดียวกัน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสมดุลในการคิด และคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด จากการศึกษาองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ของนักจิตวิทยา จึงได้อธิบายลักษณะการแสดงออกของแต่ละบุคคลสรุปได้ ดังนี้

การจัดกิจกรรมสังคมศึกษาที่จำเป็นต่อการศึกษาศรีธรรม

ความคิดสร้างสรรค์ เป็นสิ่งที่มีอยู่ในตัวบุคคลสามารถพัฒนาให้เพิ่มขึ้นได้ โดยผ่านการจัดการเรียนรู้ การแนะนำ ส่งเสริมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน นอกจากนี้ ครูผู้สอนสังคมศึกษาคควรจัดกิจกรรมกับกลุ่มผู้เรียนที่มีจำนวนไม่มากจนเกินไป เพื่อที่ครูผู้สอนสามารถดูแลผู้เรียนได้อย่างทั่วถึง เน้นผู้เรียนทุกคนได้ร่วมกันอภิปรายร่วมกัน ทำกิจกรรมกลุ่มระดมสมองหาคำตอบ ซึ่งผู้เรียนสามารถแสดงออกทางความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ โดยที่ไม่มีข้อจำกัดในเรื่องของเวลา อย่างไรก็ตาม ในบางกิจกรรมของวิชาสังคมศึกษาอาจต้องใช้เวลาานาน ครูผู้สอนควรให้เวลาผู้เรียนอย่างเพียงพอ และระหว่างการจัดกิจกรรม ครูผู้สอนควรให้คำชี้แนะ ให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด จากการศึกษาหมักการศึกษาคได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมที่จำเป็นต่อการศึกษาศรีธรรม ดังนี้

Torrance (1969: 7-9) ได้เสนอกิจกรรมที่เชื่อว่าเป็นพื้นฐานในการกระตุ้นและจูงใจให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ ดังนี้

1. ลักษณะความไม่สมบูรณ์ การเปิดกว้าง (Incompleteness openness) เป็นลักษณะพื้นฐานแรกที่สุดในกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้ โดยวิธีการสร้างสรรค์และการแก้ปัญหาที่ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ โดยอาศัยความไม่สมบูรณ์ไปกระตุ้นการเรียนรู้ให้เกิดความอยากรู้เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โดยปกติเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้นี้ มักให้ผลก่อนเริ่มบทเรียน การให้การบ้าน และการทำกิจกรรมการเรียนอื่น ๆ

2. ลักษณะการสร้างหรือผลิตบางสิ่งบางอย่างขึ้นมา (Producing something and using it) คือ การให้ผู้เรียนสร้างหรือผลิตงานบางอย่างขึ้นให้เป็นประโยชน์ ซึ่งวิธีนี้เป็นวิธีหลักที่มาจากเออร์และทอแรนซ์นำมาใช้กับผู้เรียนระดับประถมศึกษา และมีมัธยมศึกษาตอนต้น

3. ลักษณะใช้คำถามของผู้เรียน (Using pupil question) ความอยากรู้อยากเห็นของผู้เรียน ทำให้เขาถามคำถามต่าง ๆ มากมาย ดังนั้น ครูผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ถามคำถาม และครูผู้สอนต้องยอมรับได้ว่า ไม่มีอะไรที่เป็นรางวัลแก่ผู้เรียนมากไปกว่า การที่ผู้เรียนได้ค้นพบคำตอบที่เขาถาม แต่มีได้หมายความว่า ครูผู้สอนต้องตอบคำถามนั้นในทันทีทันใดทุกครั้ง แต่ครูผู้สอนต้องหาวิธีการช่วย หรือใช้คำถามกลับเพื่อให้ผู้เรียนหาคำตอบเอง จากแหล่งที่ผู้เรียนสามารถค้นหาคำตอบได้ด้วยตัวของเขาเอง เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ผู้เรียนพอใจและเรียนรู้้อย่างสร้างสรรค์

อารี พันธุ์ณี (2547: 75) กล่าวว่า กิจกรรมที่จัดสอนในหลักสูตรและเสริมหลักสูตร หรือในทุกมวลประสงค์ที่โรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียน เป็นต้นว่า กิจกรรมด้านศิลปะ วาดภาพระบายสี กิจกรรมการเคลื่อนไหว กิจกรรมทางด้านดนตรี การร้องเพลง กิจกรรมทางด้านภาษาไทย

สังคมศึกษากับการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง

ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในปัจจุบัน ทำให้บุคคลต้องเผชิญกับข้อมูล ข่าวสารมากมายอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูง จึงเป็นสมรรถนะที่สำคัญของบุคคล เพื่อแยกแยะสถานการณ์และประยุกต์ใช้ความรู้จากการคิดและแก้ไขปัญหาในอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพ หนังสือสังคมศึกษากับการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงเล่มนี้ จึงเป็นการผสมผสานความรู้เชิงแนวคิด ทฤษฎี และแนวทางการพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดวิเคราะห์ การคิดแก้ปัญหา และการคิดสร้างสรรค์ ทั้งในและนอกห้องเรียนในวิชาสังคมศึกษา อันเป็นเครื่องมือสำคัญที่ครูผู้สอนสังคมศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นนักคิดที่ประสบความสำเร็จในเป้าหมายที่ตั้งไว้

ISBN 978-616-314-574-1

9 786163 145741

ราคา 220 บาท
หมวดศึกษาศาสตร์